

ՄԻՒՆԱՏԻՅԵ ԷՐՃԻՅԱՍ

ԲԷՍԱԼԷՅԻ ՏԷՎՐԻՅԷ

ԻԼՄԻՅԷ ՍԱՆԱԹԻՅԷ ԱՏՄԱՊԻՅԷ ՎԷ ՍԱՅԻՐԷ

15 ԱՊՐԻԼ

1860

ԲԷՍԱԼԷ 22

ՄԷՅԻԻ ԹԵՊԻԻ

ՄԻԼԷԹԻՄԻՋՏԷ ԿԵՕՐԻԼԷՆ Ֆա-
զիլէթլէրի մէտհ իտուպ , վէ պուլունան
նօգսանիյէթլէրինի իսէ , այրպլամայը
հագգանիյէթ տիր իթիգատի իլէ , շիւ-
տիյէ գատար թուլթուղունուղ թարի-
քէ մուվաֆըզան , Սիւնատիմիզին 21 ին-
ճի նիւմէրօսունտա կէօրիլէն Զատիկ
պահսը վէսիլէսիյլէ , Մէճմուլայը հավա-
տիս թարաֆընտան ալէյհիմիզտէ պազը
հարֆէնտազըզլըր վուգու պուլմադին ,
Ֆրանսըզլըրըն մէջհուր ալիմլէրինտէն ,
Լ. Էմէ Մարթէնին , Էթիֆատիժն Դէ
Դէ Բաթլն նամ քիթապընըն իբնճի գըս-
մընըն տէօրտիւնճիլ ֆասլընը , պու տէ-
ֆա թէրճիւմէ իյլէմէք , բէնտումիզճէ
միւնասիպ կէօրիլմիւշ տիր : Զիրա սա-
յիր ֆէյլէսօֆլըր միսիլիւ , միւլէլիֆի
միւմայիլէյհ տախի , ինսան , սօնրատան
ազլ ու պասիրէթի սայէսինտէ , հէր նէ
գատարտա հայվանտան ֆարգ օլունուպ ,
վէ ճիւսսի հայվանա սէրֆիլըրազ սայըլըր իսէ
տէ , հայվանլըրըն իսէ տօղտուղլըրըն-
տա , ինսանլըրտան բէք չօգ զիյատէ ա-
զըլը , վէ պիր հալի րահաթտէ պու-
լունտուղունու պէյան իյլէմէքտէ տիր :

1. Միւլէթիմիզին ֆազիլէթլէրինի մէտհ , վէ գու-
սուրլըրըն իսէ , ա՛հ ու օֆլըր չէքէրէք . պէյան իլէ-
մէմիզազգասիրտ թիւնա մուվաֆըգտըրղանն իտէրիզ :

Ինսանըն զաթիւնէ մախսուս պուլունան ազամէթ-
լէրինի կէօթէրմէրէք , եալընըլ նէ տէրէճէլէրտէ
հայվանաթիլէ միւսալի պուլունտուղուն բէք աշիքեար
սուրէթտէ պէյան իթմէք , հէր նէ գատար զարար-
ը իսէ , բէնտի բիւշիւքլէրինի կէօթէրմէք տա-
խի օլ գատար զարարը տըր . ֆէգաթ , կէրէք ա-
զամէթլէրինի , վէ կէրէք նօգսանիյէթլէրինի , իբ-
սինի տախի կիլէյուպ բէնտույէ պիլտիրմէք , տա-
հա զիյատէ զարարը տըր :

(Բասգաւ .)

«Մէյլի թապիի տէնիլէն հալ , օլ
հալաիրբի , տիւշիւնմէք պիլմէտիկի հալտէ ,
վէսալատէյիշիլմէզ պիր սուրէթտէ , հայ-
վանլըրա բէնտի խույ ու թապիլաթ վէ ա-
տէթլէրինի ճրաիթտիրթ մէքտէտիր : Զէր
հայվանըն ճիւսսի , բէնտի մէյլի թապիի-
սի իլէ , ֆարգ ու ֆէհմ օլունմադտէտիր :
Մէյլի թապիի , ասըլ սաֆի հալտէ օլա-
րագ , եանի ասըլ ազլ ու միւլահազա ի-
լէ գարըլըգ օլմայարագ , պաշլըճա պէօ-
ճէքլէր իւզէրինտէ կէօրիլմէքտէ տիր .
մէզպուր հայվանլըրըն էօմիւրլէրի , զա-
յէթ գըսսա օլտուղունտան , ճէնասըր
Բիպրիյա , անլէրին թահսիլ ու թէրպի-
յէսինի , թապիլաթիյլէ , վազթ ու զէմա-
նըն սայ ու նէզարէթիւնէ իհալէ իթմէք
իսթմէմիշ օլմալը տըր . վէ պու սէպէ-
պէ մէսինի , էօյլէ հայվանլըր , թա տիւն ,

եայէ կէտիքլերի տազըգատէն , քէնտու-
լերէ լազըմ օլաճադ միգտարի , ֆէհմէ
վէ ֆարգա գուտրէթլերի պուլունտու-
ղունտան , քէնտի թէճէլ իլերի նէ սու-
րէթտէ պիթիպ թէքմիլ օլաճադ իսէ , օլ-
անէ գատար , հիչ պիր տէրս ու նասիհա-
թէ վէ թէճըրիւպէյէ իհթիյաճլերի կէօ-
րիւլմէմէքտէ տիր : Արջի , շունճա հայ-
վանլար , նիչէ թէտպիրլեր , հարէքէթ
ու զահմէթլեր , գալղալեր , հիւճմիլեր ,
վէ հիւճմտէն սաղընմալեր , իճրա իթմէք-
տէ իսէլերտէ , պայիսի թէհայեիւրիմ օ-
լան շու տուր քի , տիւնեա խալգ օլունա-
լըտան պէրու , օլ խուսուսլարճա զէրրէճէ
պիր թէպէտուիւլաթ կէօրիւլմէյիպ , եինէ
հէյեթի թի ասլիյէսինտէ գալմը տըր . եա-
նի , հայվանլարն հէր ճինսինտէ պիր-
պիրլերիլէ ճէնքլէշմէք վար տըր , լաքին
նէ պիր ճինսի տիկերիննէ զալիպ կէլէպիւ-
մէքտէ տիր , վէ նէտէ պիւթիւն պիւթիւն
մահլ օլապ կիթմէքտէտիր : Իմտի պուն-
տան նէշէթ իտէր քի , պէօյլէ , պիր
թարաֆտան երգըլմաղէ , վէ տիկեր թա-
րաֆտան եաբըլմաղէ տայիր էնվայի գուվ-
վէթլերին վէ մէյլի թապիլէրին իճրա-
սընա նէզարէն , էլպէթթէ , թապիւթ-
տէ , նիզամ վէրէն , վէ եախօտ ագլ
ու պասիրէթ իւզըն , պու գատար իճրա-
լերէ նէզարէթ իտէն , պիր գուտրէթ պու-
լունմաղ տըր : Վէ պու գատար եաս ու
մաթէմէ , վէ սիւրիւր ու հիւպուրա տայիր
վուգուլաթ ու քէյֆիյէթլերին միւճիտու
(իճաու իտիճի) ու միւհտիսի (իհասա
իտիճի) եալընը պիր թանէ օլապ , վէ
հէր պիր շէյինտիւմէնիսէ , քէնտի էլինսէ
օլտուղունտան , պիր թարաֆտան պօ-
ղուլմաղ , վէ տիկեր թարաֆտան եաբըլ-
մասը հալինի թէճիլիլ իյլէմէսիյլէ , էպէ-
տիյէթ հալինի իարապ իյլէմէքտէտիր .
վէ իշթէ ճէնասլը Քիպրիյանըն (Ալա)
իսէ , եալընը , վէ պիր օլմասըն , էն քիւ-
ջիւր տիւնեալերտէ (պէօճէքլեր) կէօրիւ-
լէն հիւթմէթլեր տախի , թահգիգ իյլէմէք-
տէ տիր :

Վազը հայվանլար իւզերինտէ իքի
տիւրիւ մէյլի թապիլիյէ տայիր պիւտ նա-
զարի (պիր իշին սօն սօնու նէտէ գարար
գըլաճաղընը պիլմէք) կէօրիւլմէքտէտիր .

մէսէլա , թըրթըր պէօճէյի տէնիլէն հայ-
վան , քէնտի սէվտիկի աղաճը խալապ
իյլէտիքտէն սօնրա , պիղղաթ քէնտուսի
իչին , քէնտի թէրթիպ իյլէտիկի քէֆէ-
նին , եանի գօղանըն իչիննէ կիրիպ կէօմիւ-
լիւր , վէ պիրաղ վագթտան սօնրա , կիւ-
զէլ կիւզէլ գանատը գուշար հէյեթիյ-
լէ , տէֆաթէն մէյտանէ չըղպ , քէքէնէք
իսմիյլէ հէվալերտէ ուլմաղէ պաշլար :
Մէղպուր պէօճէք , միւտտէթի վաֆիրէ
տէրին ուլգուտա պուլունտուղու հալտէ ,
վիճուտի պիր սուրէթի ախէրէ թէպտիլ
օլունտուղու կիպի , ագլ ու ֆիքրի տախի
պիւթիւն պիւթիւն տէյիլիլմէքտէ , եա-
նի էօյլէ քի , քէնտիննէ մէզար կիպի գօղա-
սընըն իչինտէ կիւյա պիր միւտէրրիս ,
քէնտույէ տէրս վէրմիլ կիպի պուլուն-
մագտէ տիր : Հալ պու . քի , քէնտույէ
նէ պիր էլ թօգանմը տըր , նէ պիր
տէրս վէրիլմիլ տիր , վէ նէտէ իքինճի
տէֆուքի էօմիւր հագգընտա պիր թէճ-
րիւպէ կէօսթէրիլմիլ տիր : Օլաթէն
սիւրիւքլէնիճի վէ մուզիլը պիր պէօ-
ճէք իքէն , պիրտէն սիրէ գանատլանըպ ,
հէր վէճհիլէ քէնտու էօմիւրննէ պայիս օ-
լան աղաճը թէրէ իլէ , հէր կիւն վէ հէր
ստաթ նաֆագար պուլունտան եաբրագ-
լարտան իքրահիյէթ կէթիւրէրէք , չիչէք-
լէրտէն չիչէքլերէ տօլաշմաղէ , վէ աղա
թանըմաղը վէ պիլմէտիյի պիր նէվի
սու արալըպ էմմէյէ պաշլար . նիհայէթ
կերէք ախլագը , կերէք միտէսի , վէ կէ-
րէք հէր պիր թապիւթը քէամիլէն թէպ-
տիլ օլարագ , թըրթըրարա մախսուս
պուլունտան մէյլի թապիլիյի զայպ պիր-
լէ , արըլարա վէ գուշարա իաս օլան
պիր էօմրի ախէր իւզըն թէհայէիւլ իթմէ-
յէ պաշլար :

Վէպա , պիր հայվանտա իքի տիւր-
իւ մէյլի թապիլի՞ մի վար տըր , ա-
ճէպա , օլ հայվան մէյլի թապիլիսինն
պիրիսին իճրա իթմէքտէ իքէն , օլ
պիրիսի նէ՞ եաբմագտէ իտի . մէկէրչի
պիր վիճուտ պաշգա պիր շէքլէ կիրտիկի
հալտէ , ախլագ ու թապիւթլերի տախի
պէրապէ՞ր մի տէյիլիլմէքտէ տիր : Նէ՞
վազի. ֆէմիլ , հայվանաթը մէղպուրէն իւ-
զէրինտէ կէօրիւլմէն պու հիւթմէթլու ալա-

մէծելէ, կերէք իւրի ախլազ. վէ կերէք թերթիսի վիճուտ իգ թիզասընձա, խէյալի սուրէթ տէ, եանի զանն ու զըյաս իւզըն հէր նէ կիոնա մանա վէրիւր իսէ վէրիւ սին, հէր հալտէ, (Լապտալապէ) պիր պասի, ընթ վէ եատա պիր պիւսնազարի պուլ լունտուղուն թատիգ ու թահգըզ իյէ մէքտէն խալի օլամամգտէ տիր :

(պա՛րաւ Խիէր ԽէՖա) :

Ղէհալէթին էն պիւյիւքէրինտէն պիրիսի տախի, քիչի քէնտուլի մէտհ իթ մէք տիր տէնիլէ, ճայիզ տիր :

Հագգ ճէլապէ գատըր օլամայան քէս, տայիմ իւլ էվգաթ, մէյտանտէ օլան մէսէլէ տայրէսինտէն տիշարը գաչ մաղէ, եօլար արար :

(Թէմիզ լիսան քիչինին շան ու շէրէ ֆի օլտուղու միսիլիւ, ֆէնա սէօհպէթ տախի, սէյլէյէնին պատիի մէզէլէթի օլաճաղը աշիքէար տըր :

ՄԵՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍԻՆ ՏԵՍԻԼՔԻ (ԲԵՅԱ)

Լ :

Չօգ տէֆա քիչի սյրգըղընտա գուր տուղունու տիւշիւնտէ կէօրիւր : ՄէՃ մուայը հավատիս, քէնտու քէնտուլէ, քիպր ու ֆախրընտան նաշի, նիլէ պիւ յիւրիւքէր գուրմագտէ պուլունմաղին, 1860 սէնէսի փետրուարընտա, միւլէլիֆ լէրէ մախսուս պուլունան պիրհալտէ, եա նի, պիր քէօշէյէ, եախօտ պիր եաղը խանէ պաղընա չէքիլիպ, էլինտէ պիր գալէմ, էօնիւնտէ պիր թապագաքէաղըտ, վէ պիր գաչ բարալըգտա, պաղը միւլէլիֆին շան ու շէրէֆի, վէ պաղըլէրինին իսէ, էիւզլէրի գարասը օլան միւրէքքէպ պուլ լունտուղու սուրէթ տէ, աճէպա շու Մուշքէյիթիլէթի մէքթուպունու իսթէ նիլտիկի կիպի նէշը իտէյի՛մ մի, եօգսա իթմէյէյի՛մ մի, տէյէրէք, էլինի աննընա գօյուպ, տէրին տիւշիւնձէլէրէ տալմագ տա իքէն, նակէհան իւզէրինէ պիր նէվի ույգու վէ տալընըզ կէլէրէք, շու աթիւ իւզղըրըր ըիւյայը կէօրիւր . շէյլէ քի, կիւ

յա քէնտուսի պուլլութար իւզէրինտէ, սէրայ շէքլինտէ, վէ տօգուզ գաթ թապագալար եօգարուտունտա, զայէթ իւլ զայէ իհթիշամլու պիր մահէլտի պուլլունուր . օրթա եէրտէ ալթունտան վէմիւ ճէհլէրաթ տէն մուսաննա պիր թախթ գուրուլմուշ, վէ քէնտուսի տախի մէզ պուլ թախթըն իւզէրինտէ օթուրմուշ, վէ գարշըսընտա օլան պիր էլմաս գաբու նուն իւզէրինտէ շու հիքմէթլու «պու գաբուտան տիշարտա գալան իլին, եօ՛գ տուր ճէննէթ, եօ՛գ» քէլալէրի եազըլմըշ, վէ տէօրթ թարաֆընտա, տահա սայիր նիլէ զիյգըյմէթ թախթլար տիղիլիլէր, վէ քէաֆֆէսինին տէ իւզէրէրի պիրէր քէրտէ իլէ գաբանմըշ, վէ գարշըսընտա «ձ-սաննա «ձ-սաննա . . . չաղըրմագտա օլան պինլէրձէ սէմալի ըուհլար (Երկնային հոգիք) սաֆսաֆ տուր մուշլար, վէ օլանտէ մէյտան սալթէքէն տուլէ գալմըշ . վէ հէր պիր թախթըն իւլթիւնտէ, եանի մուալլագտա պէյաղ աթլաս գօրտէլալէր իւզէրինտէ պիր թաղըմ եաղըլար վէ իսմիէր եաղըլմըշ օլարագ, հավատա տալի ալանմագտա կէօրինիւր իսէ տէ, քէնտի պաղը իւզէրինտէ տախի ալընք պիրաթլաս իւլթիւնտէ գարտան պէյաղ նուրլար իլէ շու եաղըլար, «Պինլէ՛ր եաշա, եա՛ ՄէՃմուալը հավատիս, զարպ քիլիսէսինին համիսի, հաղըթէթի իսանըն միւպարէք քէլամլէրի նին թօղըր մանա վէրիճիսի. պինլէ՛ր եաշա, ի փաուս Աստուծոյ և արւմտեան Լ. կեղեցւոյ, գարըլարըր դօճալարընտան պըրարագ, ճանլարընըն սէլամէթի իլին, քէլամուլլահ, քէօր վէ տիվանէ Էրմէ նիյան միլէթինէ վաղ իտուպ պիլտիքէն միւպարէք զաթ . էվվէթ, պինլէ՛ր եաշա, եա՛ լիսանը թիւրքինին միւճիասի, թիւրքիյանըն եէկեանէ ֆէյլէսօֆու, վէ . . . » եաղըլմըշ օլուպ, վէ տէօրթ թարաֆա նէշը օլունան զիյալէրինտէն իսէ, կէօղլէր գամաշմաղին, տիկէր գօրտէլալէրին եաղըլարըր օղունուլմաղ հալտէ պուլլունուր : ՄէՃմուալը հավատիսին արգաւորտա պիր գըրմըզ քէրաքէ, սօլ էլինտէ պիր ալթուն ասա, պաղընտա աճայիպ սուրէթ տէ պիր թաճ, պիր թարաֆըն

տա պիր Թրաքեզա իւզերինտէ պիր խաչ, վէ պիր Թարաֆընտախտէ տիկէր պիր Թրաքեզա իւզերինտէ պիր խանչէր վազօլուն մուշար, սաղ էլինտէ պիր զիւմրիւտ դաւլէմ, էօնիւնտէ զրրմըզը եագու Թտան պիր Տօգգա պուլունսղուու հալտէ, սիւքիւթ իլէ շէօյլէ պիր վադար ու ճէլալէթ վէ Թէքէպպիր իպրադիլէ, էթրաֆընա կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա, պիր տէ աշաղը Թօղրու պագարագ, 130 միլիօն էհալինին քէնտույի սէրսմամագտա, իքի միլիօն սիւնկիւլիւէր իքի Թարաֆը տիգիլմիշէր, վէ էիւզ պին Թօբլար, հիւսնի իսթիհէթեամ իւզրէ դալալարա վէ Թապեալարա տիգիլմիշէր. տահա էիրագտա երլորըրմ օձագլարը դուրուլ մուշար, Վիւլ քէնին նէզարէթի Թահ-Թընտա օլարագ, Սիքլօբլար մարիֆիթ իյլէ հիսապսըզ երլորըրմլար, էօրսէր իւզերինտէ, աղըր չէքիճէր իլէ տէօյիւլիւպ չէքիճէնմէքտէ օլտու գտան պաշղա, հէզաւան Թէքնէլէրտէն միւրէթ Թէպ տօնան մայար վէ միւհիմմաթլար, պիր միւքէմ մէլ սուրէթտէ հազըր օլունմուշար, իճրա ու հարէքէթ իյին, էալընըզ պիր էմր ու ֆէրմանլէրինէ միւնթաղըր պուլուն մագտէ. վէ էիւզ պին գատար նուֆուստան միւրէթ Թէպ պիր վիւքէլա ու վիւզէրա ճէմիյէէթի, էլէրինի էօգարու դալորըրմշլար, «էաշա՛ միլլէթ իմիդիննէվ զուհուր Աիկէրոնու, Սոկրատը, Պրատոնու, Արիստոտէլի . . . Տէցէլի վէ էքի, պինլէ՛ր էաշա», տէյու պաղըրըմագ իւզրէ օլտուղուն սէյր ու Թէմաշա պիրլէ, ֆախր ու զուրուր տէրեալէրինէ տալմագտէ իւքէն, պիր տէ աքանսըզ պուլունթլար իւլինտէն հէյալէթէնկիւզ կիւրիւլթիւլէր, վէ տէհչէթամիւզ շամաթալէր իլէ, ազ սազալը, ուղուն ոյօյլու, շիրին չէհրէլի, ուղուն սաչը, վէ էիւզիւնտէն սիյահ նուրլար, վէ կէօզլէրինտէն իսէ աթէշլէր տալըրադ, պիր միւսիննի (իսթիյար) միւհ-Թէրէմ, նիւզուլ պիրլէ, Մէճմուայը հաւատիսին գարշըսընտա գարար իտէրէք, վէ սաղ էլինտէքի ապանօզ առատըն հէվալէ Թօյրու գալորըրարագ, տիհանըն ալըպ, հատտէն վիյատէ Թէհիթիլի պիր սէս իլէ, «սո՛ւս օլունուղ» տէյու, էալը-

նըզ պիր տէֆա էմր իտէր իթմէզ, հէր Թարաֆա պիրտէրին սուսլուգտուր հիւքմ իտէր : Մէրգում իիսթիյար, պատէհու ճիւզիճէ սիւքիւթ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա, Մէճմուայը հաւատիսէ իսթապէն քէլամէ աղաղ պիրլէ, «էա՛ զաթըր սահիպ քէմալէթ ու ֆէթանէթ, սանա պու գատար գուվլէթ ու գուարէթ իհսան օլունմուշ իքէն, հիւսնի իսթիւմալինտէ ատէմի իգթիտար ու իճթիտար կէօսթէրէրէք, գօրդագըզ վէ կէվէքլէք սրֆաթլարընր կիյնմէյէ իրթիքեապ իթմէք, շանընտա՛ն վէ շանընդտա՛ն մը տըր. ույա՛ն, ույա՛ն, քէնտունէ կէլ, վէ գուլաֆլարէն գանդէ Ռաֆաֆա իսէ, աբա պուլապ, պիր տէֆա շու Մուշ Թարաֆընա տէօնտէր (Մէճմուանըն քէնտի Թապիրի), վէ գազանըմըշ պիր ճան իյին, շու կէչէն վուգուաթըր քեամիլէն կիւուլ իյլէ տէ, գալէմինէ գուվլէթ վիրէրէք, էա՛ղ, էա՛ղ, էօգսա . . . » տէյէրէք, պիր էօրֆիւս սէտա իլէ պաղըր մէրթէպէ Թէհտիտ ու տէհչէթլէր կէօսթէրտիկինտէն, Մէճմուայը հաւատիստիր, քէնտույի շաշըրըպ, վէ տիթրէյէրէք ույանըպ, էինէ քէլ էվլէլ քէնտույի, հէյէլէթի սապըգատընտա պուլուր :

Մէճմուայը հաւատիս, պու նատիլ իւլ վուգու վէ զարիպ իւլ ահվալ րուիյատէն ույանտըգտան, վէ չէնտ տապըգա Թէհայէիւր իւզրէ տուրա գալորգտան սօնրա, իպթիտայի էմրտէ, էինէ էվլէլէրի մինվալ իւզրէ, Մուշ հազգընտա գալէմ օյնաթմաղէ չըզըշտըգտա, իւզէրինտէ պիր նէվի Թէհէննի վէ Թէրէտուիւա ալամէթլէրի գուհուրէ կէլըր իսէ տէ, ագտէմճէ կէօրտիւկիւ տիւշ խաթըրնա կէլէրէք, էլպէթթէ պու Թէհի խէյալաթտէն պիր շէյ օլմայուպ, իլապիր հիւմէթէ մէսին, վէ պիր սըրըրա միւպթէնի օլմալըարը, պու խուսուստա իհթիթաղէրիայէթ իթմէք, պին հաւագաթ սալըսա ճայիզ տիր . . . Թէֆէքըրլէրինէ տալտըգտան սօնրա, հէրքի պատապատ (հէր նատըլ օլուր իսէ օլուն) տէյէրէք, բիւր ճէտարէթ գալէմինէ էօլ կէօսթէրիպ, վէ մէսուլիյէթինէ բաղի օլարագ, փէտըուար 26 տա, Մուշ քէյֆիյէթինին պահս ու պէյանընա միւտարտաթ իտէր :

ՄԻՋՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍԻՆ

ՀԵՋԵՑԱՆԸ

Բ.

1860 թիւորուար ալթրտա, Մէճ. մուայը հաւատիս հաղէթէյի միւթէպէ. րէսինտէ, Մուշ վուգուաթը իսմիյլէ պիր վուգուաթնագլ օլունուպ, վէ Մեղու, Մա. սիս, վէ Արշալոյս թարաֆընտան քէյ. ֆիյէթտէ միւպաղաղա, վէ թապիրտէ իսէ հըրս ու հիտտէթ էսէրլէրի օլտուղու. պէյան օլունտուգտա, Մէճմուա թարա. ֆընտան, եւ հագգանիյէթ ինիգարընա, վէ եւ'տա վէրիլէն ճէվապլէրին ճէրհինէ միւսարաաթ օլունաճաղ եէրտէ, պիլաքս, գապիհաթտէն տահա ֆէնա էօղըլէր իղ. հար օլունմաղտէ իքէն, գաթան ֆիքրի. միղտէն իտտաա վէ միւճստէլէ էսէրի կէլմէյիպ, անճաղ լաղըմ' կէլէն հիւսնի րիայէթ վէ նէղաքէթ իւղըլէ, վէ Մէճմուա. յը հաւատիսին տէրճ իյլէտիկի պահսլէ. րի, միգտարի քիֆայէ թէճէսսիւս պիր. լէ, աճիղանէմիղ տախի պաղը հագգանիլէ. թին պէյանընա ճէսարէթ իյլէմիշ իտիք:

Մէճմուայը հաւատիս, հըրս ու հիտ. տէթ իլլէթինէ ուղըպարաղ, տիկիը դա. զէթէլէրէ իթալէյի լիսան իլէ ճէվապլ վիրտիքտէն սօնրա, կիթ տիքճէ իլլէթի իղտիյաա պուլարաղ, գալէմինին հիւքմ' իւ իտարէսինէ միւղթէտիր պուլունամա. աղընտա'ն մը օլա, էօգսա, Միւնաառի. յի էրճիյասըն տախի լիսանը, Մէճմուա. նընքի կիպի թիւրըճէ օլտուղունտա'ն մը օլա, Միւնաառիյի կէօրտիւքտէ, իֆրաթ տէրէճէլէրտէ գըղար, դանը պաղընա սը. րար, պիր տէֆա քէնտի գատր ու գըյ. մէթինի, վէ սէքիղ սէնէլլը միւէլլիֆ օլտուղունու տիւշիւնիւր, պիր տէ աղ. տէմճէ կէօրտիւկիւ հիքմէթլու բուիյա. յը թէսալվուրունա կէթիւրիւր, վէ պիր տէֆա տախի, Միւնաառի կիպի ծն ալըգ պիր նէվղուհուր վէրադանըն տէրճ ունի. տա իյլէտիկի հագգանիյէթլէրի կէօղլէ. րի էօնիւնէ ճէլպ իտէր, ճէվապլ արար, գաչաճաղ էօլ արար, լաքին նէ՛ ճէվապլ վար, վէնէ՛տէ գաչաճաղ էօլ. սիւքիւթի թէճիլլը իթմէք իսթէր, թէքէպալիւր քէնտուրի պրաղմաղ. հաթթա, իքի տէ. ֆա, սիւքիւթի վատ իթտիքտէն սօնրա,

եալընըզ Միւնաառիյէ գարըն, 350 սա. թըրտան զիյատէ պահս եաղար :

Մէյտանտէ կէզէն պիր Մուշ վու. գուաթը օլուպ, վէ միւճստէլէ իսէ, չօ. լուգ չօճուգ սահիպէսի, պիր Հայ գարընը, Գաթթիք օլտուղու հալտէ, վէ գօճասը իսէ քէնտի գարընընը, գապուլ իթտիկի մէզհէպ իւղըլէ գապուլ իտէճէկինի պէ. յան վէ իտտաա իյլէտիկի սուրէթտէ, կէրէք իրիսթիյանըլ, վէ կէրէք ինսա. նիյէթ իգթ իղասընճա, օլ գարըյը Մուշ Գաթթիքլէրինին ալը գօյուպտա վիրմէ. մէլէրի, ճայի'գ միտիր, էօգսա ճայիղ տէ. յի' մի տիր, ճէվապլէրինին իւզէրինտէ տէնմէքտէ իքէն, ամանը քէսիլիւպ, վէ մէյեուսիյէթ տէրէպլէրինէ տաղըլ ու. յուշմաը տաղըզալէրինտէ, էրճիյասըն աղամէթի կէօղլէրի էօնիւնէ կէլէրէք, վէ ֆիքր ու թէսալվուրու պօղուլարաղ, կի. րիֆթարը հէյպէթ օլմաղին, «Սուպհան Ալլահ, սէնէ էսիրկէ Մէճմուայը, Միւնա. նաառիսին իրըմընտան», տէյու ապէսէ պա. ղըրմաղէ պաղար : Վէ պատէհու, քէն. տույի թօբլայըլ, քէսպի ճէսարէթ իտէ. րէք, վէ, ֆէլէք եա' ծնա վէրիր, եա'տա պանա, տէյէրէք, էլինի խանէլէ սալ. տրգտան սօնրա, Միւնաառիսին տախի խանէլէրի վար տըր գանն իտէրէք, տիւէլ. լոյա (պիր պիրի իլէ ճէնքէլէլմէք) տալէթ իտէր իսէ տէ, Սալթանաթը Սէնիյէ. թօբրաղընտա տիւէլլոյա չըղըլմաղ տիւլա. նէլիյի, մէմնուաթը գատիմէտէն պու. լունտուղուն տէր խաթըր իյլէտիքտէ, ա. նինտէ խանէլէրին ֆարիսնամ ըաղէթէնին իւզէրինէ ֆըրլթարաղ, ֆրանսըլ շաիր. լէրինտէն ֆէնէլծոու իմոտտէ չաղըրմա. ղէ գարար վէրիր : Վէ հէր հալտէ սէհլ ու դալթտան արի պուլունամայան, Տէ. լէմաղ նամ թէրճիւմէյի աճիղէմիղլ պիր վէսիլէ իթթիսաղ իտէրէք, թէրճիւմէ. յի մէզպուրէ իսէ, մին դայրի լիյազաթ, միւշիրանտէն, վիւքէլատէն, էֆէնտիտէն քէթէպէտէն, վէ տահա սայիր պաղը զէ. վաթը էհլի քիթապէթ ու ֆէթանէթ թարաֆլարընտան, ճիւղ իւ քիւլլի թահ. սին պույրուլմուշ օլտուգտան պաղգա, հաթթա, չէնտ մահ ագտէմ, պիղըլթ քէնտու թարաֆլարընտան տախի, պիր

միւթէպէր ֆամիլեա խանէսինտէ, օլ խուսուստա թարաֆը աճիղանէմիղէ շէվգ ուղայրէթէրի մասրուֆ պոլյրուլմուշ իրէն, պու տէֆա, կէրէք լիսանձա վէ կէրէքթէր ճիւմէճէ, հիչ պիր գուսուրուլմուզ կէօս-թէրիլմէյերէք, ասլա էմալի կէօրիւլմէ-միշ պիր թէխէյեիւլ պիրլէ, ֆէնէյօնուն ֆրանսըզ տէվլէթինէ թադրիլի իլէ, բը-րանդապէնտ պոլյրուլմամը տախի ձա-յիզ կէօրիւլուր : Սուպհան Ալլահ, սէն հըֆզ էյլէ Միւնատիյի, Մէճմուանըն դարազընտան, Մուշ վուգուլթը պահսը նէրէտէ, Տէլէմագ թէրճիւմէսի պահ-սընա սաբմագ նէրէտէ . . . :

Լճիղանէմիղ, Միւնատիլիզին թա իլք նուսխէսինտէ, սէհվ ուղալթըմը-զը կէօսթէրէնտէն, թէշէքըիւր իտէրիզ տէյու պէյան իյլէմիշ օլուպ, վէ հաթ-թա, շիմտիյէ գատարտա իճրասընտա պի գուսուր պուլունտուգտան պաշգա, հիչ պիր վագթտա լիսան պահսընա չըզըշա-րագ, նէ քէնտու լիսանըմըզա իյի, վէ նէ տէ Մէճմուանըն լիսանընա ֆէնա տիւմէկէ ճէսարէթ իտէճէք գատար պիր նէվի թէրպիյէսիլ էք իզհար իյլէմէմիշիզտիր : Վէ պու կիւն պու սաաթ տախի, բէքէզգ նօգսանիյէթէրիմիզ պուլունտուպ, թաս-հիհինէ չալըմագտէ օլտուղունուգու, իֆ-թիխարէն իզրար իտէրիզ : Վէ պու պապ-տէ իսէ, ագլամը շահանէ էֆէնտիլէրին-տէն պիր էֆէնտիլին, Մէճմուայը հա-վաաիսին լի սանը հագգընտա սէօյլէտի-կի շու հագգը, եանի, «Փարիս զագէ-թէսի, կըկըլմամագ իչին, լիսանը էրմէ-նիյանտէն էլլարը գալտըրմը օլտուղու կի-պի, քէնտուլէրի տախի, բիբիլէմէմէք ի-չին, պիր չօգ լազըմըզ տէլէրի գալտըրա-րագ, լիսանը թիւրքիմիզի «Էրլէթ մէքտէն վազ կէչսէլէր, ֆէնա օլմալ», քէլալէրի-նի, իֆատէ իյլէտիլտէն սօնրա, քէն-տի թարաֆը աճիղանէմիղտէն տախի, հէր նէ գատար տա գաթան թիւրքէ էյիլմէզ իսէքտէ . . . Մէճմուայը հավատի-սին, հիչ տէյիլ իսէ, էիւգտէ պիր եան-լըշտան գուրթուլմասը իչին, բաշէլէր, պէյհո-տէլէր, նի-ֆըլէլէր, վէ Բընիա-լարըն, գալտըրըլու, թօղըուսու իսթի-մալ օլունմասընը, արզու իտէրիզ . . . :

Մ Ի Ճ Մ Ո Ի Ա Ն Ը Ն Ե Ա Օ Տ Ո Ի Ն Ո Ւ Մ
Տ Ի Մ Ի Ս Ի
Գ . .

Մէճմուայը հավատիս նաչալիւ հալ, Մուշուլար պահսընտա հիտտէթ ու միւ-պալաղա իլէ սէօյլէմիշ օլտուղունու, կէր-չի պիր գալ տէֆա իզրար իյլէմէկէ մէճ-պուր օլմուշ իսէ տէ, էլմաս լիաշարա սրըշա թաշար գարըշտըրմամագ ուսուլինէ ըիպէթ իթմէյերէք, պիր թագըմնա-պէճա սէօհպէթէրտէն սարֆը նաղար իյլէմէյի թէճիլիզ իտէմէմիշ տիր : Վէ օլ սուրէթտէ, էա օրդունմագ, տարպը մէսէլինի, քէնտուլէր իճրա իթմէքտէ ի-քէն, ուսթա խըրսըզ, մալ սահիպինի հագգըզ չըգարըր ֆէհվասընձա, ինտ-ճըլըզ, վէ սէօզ անլամաղըզ հալինի, Միւնատիլին իւզէրինէ համլ իթմէկէ ճէսարէթ իթմիշտիր : Լաքին պու տախի բէքտէ թէհպէիւրի շայան պիր շէյ տէ-յիլ տիր, չիւն բի, Մէճմուանըն կէօս-թէրիլի զիւլմաճէ, քէնտուլէրին եազ-սըլընտան պաշգա, տիկէր էազըլան սէօզլէրտէն ասլապիր շէյ անլաշըլմայուպ, վէ հաթթա, գալէմ իուսուսուսուտա, հէր պիր միւթէրճիւմ վէ միւլէլ իֆ, քէնտուլի պիր իպրէթ թուլթարագ, էֆքէարընա վէ գալէմինէ գարը, հիչ պիր սէօհպէթ սէօյլէմէմէլի, վէ քէնտուսի, ճայիզ կէօ-րիւր իսէ պիր շէյ եազմալը, վէ սիւքիւթ իթտիկի տագըգատա, սիւքիւթ իթմէլի, հէմ տախի, գալէմ հագգընտա, քէն-տուլի պիր կնքահայր վէ պիր իհթիսապ նաղըրը կիպի թանըյարագ, եաղըլմագ վարագանըն վէ քիթապըն իսմին քէնտուլի սիւլալ իթմէտիքձէ, ճայիզ կէօրէմէտիք-տէն պաշգա, նէ սուրէթտէ սաթըլու օգունուլմասըն տախի քէնտուտէն իսթիֆ-սար իթմէլի . Եօգսա, սօնրա, հէրնէ գա-տարտա քէնտուլէրի 340 նլլարընտա, պիր գուլում ճունուն իանէսի պահսընտա ասլա հագարէթի ճայիզ կէօրմէմիշլէր իսէտէ, պին տիւրլիւ մանալէր իլէ, զէմ ու իսթիհ-ղայէ չըզըշաճալարընա շիւբհէ Եօգտուր :

Մէճմուա թարաֆընտան, իքիտէֆա տըր պիղիւմ հալիմիզ հէր նէ իսէ, թա-րաֆըմըզա նէզաքէթ իւզըն իսթար իլէ խայրիսաշըլտուս պուլունուլուր, պիղիւմ հիչ

պիր խոստովատա քէնտու հալմիզտէն քէնտույէ պիր թէշէքքիմիզ օլմատըգտան պաշգա , ար ու նամուսուսուգա թօգու նաճագ , գաթան պիր քէօշէ վէ հարէքէ թիմիզ տախի տէրքեար տէ յիլ տիր . հալ պուքի քէնտուլէրինտէ կօյլէ հալէր վար տըր քի . . . պու իզհար իթտիքլէրիէթ վար ու էլֆազ , հիչ պիր վագթտա րէվա կէօրիւլէմէյէճէկի շէմա կիպի աշիքեար տըր : Աճիգանէմիզին , Մէճմուայը հալա տիսէ թագիմ ու իհթիրամաթա ինսա նիյէթճէ պօրճուպուլունտուղունգուն , վէ հայզ ու հայսիյէթլէրինին իգրարիյէ պէրապէր , Սալթանաթը Սէնիյէէ սալէսինտէ , էկէրէի լիյագաթը նիւմայան օլուր իսէ , հէրքէսին տախի պիր կիւն տէ յիլ իսէ , տիկէր պիր կիւն , գատր ու գըյմէթ ինին թէրֆի գըլընաճաղը իհթիմալ տէն օլտուղունա րանա իթիգատ իթտի կիմիզտէն , ֆէրտի վահիտ հազգընտա , իսթիհզա ու հագարէթին ճայիզ օլմա տըղըն տախի պիր լի իգրար իտէրիզ . . . :

Մէճմուայը հալատիսին , պիր թէ աճճիւպէ շայան քէլամը տա շու տուրքի շիմտիյէ գատար Միւնատինին տէրճ իյլէտիկի պահսլէրտէն պիր հարֆ տախի անլամամագտէ իմիշ , հիքմէթ հիքմէթ , պու գատար ղէվաթ , Միւնատիյէ փարա վիրուպ , միւշթէրի օլմաղէ րաղպէթ պուլ յուրտուգտան պաշգա , նէզաքէթ պիրլէ նիյէ լիյագաթըմըգտան զիյատէ , թէշէքքիւրլէր իպրաղիյլէ , հէֆթէտէ պիր տէֆա չըգմասընը տախի արղու իյլէմէքտէ իքէն , Մէճմուա իսէ , կէօղլէրինտէ պիր թէքէպպիւր կէօղլիւկիւ օլտուղունտա՞ն մը օլա , էօգսա , Միւնատինին իթիպալընը միլլէթ իմիզ ինտինտէ պօղուպ մահվ իթմէք նիյէթ ինտէ՞ն մի օլա , հիչ պիր շէյ անլաշըմայօր տէյէրէք , հէմ պաղըրը , վէ հէմտէ , Միւնատիտէն պիր չօճուղուն տախի անլայապիլէճէկի աշիքեար , վէ չէնտ սաթըրտան իպարէթ պիր միսալ կէօսթէրէրէք , թիւրքճէ անլայանլարը իմտատէ չաղըրը : Պիլլէր պու հիքմէթէ , աղըզ պիր մանա վիլմէյէրէք , անճագ շունու տախի պէյան իտէրիզ քի , Մէճմուա եաղընը Միւնատիյէ անլամամագտէ , վէ եախօտ անլամագ իսթէ-

մէմէքտէ օլմայուպ , իլլա , սայիր դաղէ թէլէր հագգընտա տախի , այնի հայտէ պուլունտուղունու , սայիր սուրէթտէ պէյան իյլէմիշ տիր . եանի տիմէք իսթէրիզ քի , Մուշ քէյֆիյէթինին պահար , Մասիսին 422 նիւմէրօսունտա , րէսմէն պէյան օլունմուշ իքէն , “ էկէր պիղիմ եաղտըղըմըզ եանըշ իսէ , նիճին սիղլէր թօղուսունու եաղմագսընըզ , տէյու , պաղըրարագ , եաղընը Մէճմուա օղույանլալը ալտաթմաղէ չաղըրը : Վէ հէմտէ Վիւնատիտէն պիր հարֆ , վէ էա օպանն՝մ տան պաշգա պիր շէյ անլամամըշ իքէն , եաղընը Միւնատիյէ գարշը , թէհտիտ ու . . . տէն իպարէթ , 800 սաթըրտան զիյատէ պահարար եաղար . տինինիզի՞ սէ վէրսէնիզ գարնտաշար , պիր ատէմ անլամատըղը պիր քէլամէ գարշը , նա՞սըզ գըղըպտա աթէշ քէսիլէ պիրլը , իլլէ պու տա , եէնի պիր իլմի մանթըզ տէրսի օլմալը տըր : Քեա՞շքի , գալպի գալէմինէ մուլալ ֆըզ օլայտը տա , պու եաղտըզլարըմըզ տախի սահիհէն անլամատըղը սուրէթտէ , փատի իւղրէ սիւքիւթի ինթիյար պիրլէ , էօյլէ մէտտահլարա վէ գարակէօղլէրէ եագընըզ , քէնտուլէրինէ իսէ , ղէրքէճէ եագընընայան էլֆազ ու պահսլէրտէն ֆէրաղաթ կէլէրէք , հէր քէսի պաշ աղըր սընտան իսէլա՞ս իտէյտի . . . :

Մէճմուայը հալատիս , Միւնատինին եաղտըզլարընը աւլա անլամատըգտան պաշգա , սալմա գարա շէյլէր օլուպ , աւտամճա շէյ օլմատըղը իլլին քէնտու թալրաթլարընտան տախի , ատէմճէ ճէվապ վէրիլմէյէճէկինի իֆատէ իյլէմիշ տիր . հալպու քի , Միւնատի իսէ աւլա քէնտու թարիգինի տէյիշմէյի վատ իթմիշտիր , իմտի , Միւնատինին եաղտըզլարը ատէմճէ օլմատըգճա , ատէմճէտէ ճէվապ ալամայաճաղը թագտիրտէ , Մէճմուա թարաֆընտան շիմտիյէ գատար պստըղը ճէվապլէր , ատէմճէ տէյիլ իմիշ իսէ , աճէպա նէճէ՞ իմիշ տէյու , հատտէն զիյատէ կնտիշէ օլունմագտէ տիր . . . :

Պիղլէր շիմտիյէ գատար , Մէճմուանը սըֆաթընը պաշգա տիւրլիւ կէօրմէքտէ իքէն , շիմտի եիւղիւնտէքի մասագա (սուրէթ) եէրէ տիւշմէկին , սուրէթի

ախերտէ կէօրմէկէ մէջպուր օլտուղու մուղու աճընարագ պէյան , վէ պու կէօ . ըրւալիւմիւզ տէ իսէ , ալտանմըլ օլմամըլ արգու իյլէտիկիմիզի այան իտէրիզ :

Ի վիլէլէրի սէօյլէտիյտիք , երնէ սէօյլէրիզ , երնէ սէօյլէրիզ , աճիղանէմիզին միւրատը միւճատէլէ օլմայուպ , իլլապիւզ պաթ Մէճմուանըն , վէ պիւթիւն ինսան ճիւնսինին ըրայէթ իտէկէլտիկի պիւր հագ . գանիյէթ իսթիսհապը հագգընտա , քէն . տի միւթալաամըլ պէյան իյլէմէքտէն լաղըմ կէլէն ըրայէթիմիզի պիւլա լէքէ հըֆը իտէճէկիմիզէ պէրապէր , պիւր դա . ըրյը գօճասընտան այըրմագ , մէզհէպ ու ինսանիյէթէ մուղայիւր տիւր իտտաամըլ . տա գապիւմ գալարագ , վէ մէջպուրիյէթ օլմատըլաւ , Մէճմուանըն մէզհէպէ տայիւր պահսէր մէյտանընտա , պիւղէրի պէքէ . յէմէյէճէկիմիսիլ իւ , պիւղէրին իսէ , էօյլէ միւէլլիֆիլիէ եագըլմայան ըհզալէթ . ճէ գալէմէր մէյտանընտա , գաթանիւթի . քէապ իտուպտէ քէնտուլէրինէ պէքէյէ . մէյէճէկիմիւզ էճիլտէն , նէզաքէթ պիւլէն սիւքիւթի իթթիսաղ իտուպ , զէվաթը հագգանիյէթ շինասըն աֆէրինլէրինէ շայէթէ պոյրուլմագ , պասիւրէթին իգ . թիզաարնտան օլտուղուն ըանա պիլէրէք , կէրէք կէլմիլ կէլմիլ , վէ կէրէք հայաթ . տա պուլունան հէր միւլէթին էհլէքիթա . պէթ վէ տիւրայէթլէրինէ , զէրէճէթա . րաֆիկիւրիւք իթմէքսիւղին , կէրէք Մէճմուանըն , վէ կէրէք Միւնատինին հաքիւմ լէրի կիպի օլարագ , շիմտիյէ գատար , տէրճ իյլէտիլէրի պահսէրի վէ սայիւր քէաֆ . ֆէյիթա հըրիւթլէրի տիգգաթը թամմէ վէ ինսաֆ իւղիւ , թէֆթիլ ու թէ . ճէսիւստէն սօնըա , ըհվա կէօրիւլէն հագգանիյէթ տէֆնէսի պասլընըն , եա Մէճմուանըն , վէ եատա Միւնատինին սէրինէ վաղ օլունմասընա հիւմէթ իյլէ . մէլէրի , տինլէրի վէ նամուսլարը իւզէրինէ էէմիլլէր վէրիլէրէք , թարաֆը աճիղանէ . միւղանէ , էզ ճան ու տիլնիյաղ օլունուր :

Գ Ա Լ Ե Մ Գ Ե Ա Դ Ը Տ Պ Ի Կ Ի Ե Ն Ա Տ Տ Ը Բ ,
Ե Ա Զ Ա Ն Ե Ա Զ Տ Ը Դ Ը Ը Տ Ա Ն Ո Թ Թ Ա Ն Ս Ը Ն :

Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն

Կէլէն տէֆաքի Միւնատիմիզտէ , Զատիկ հագ . գընտա պիւր միւթալաա իտէրէք , պու սէնէքի ֆա . գըրլարմըլագ պագըլագ գայըրմամասընը աճընարագ պէյան իյլէմիլ իտիք . լաքին տիւնէատէ տէրտ ու աֆէթ , հէր նէ գատար տա ինսան էվատընըն բէ . շինտէ կէղմէքտէն կէրու տուրմագ իսէ տէ , հագգ . թէպէանըն էարարը բիւր հիքմէթի իգթիղասընճա , էյուլէք վէ սէատէթ տախի , հիւ պիւր տագըգա ճին . սի պէլէրին իղինաէն այըրմատըլընա պիլնաէն , իւ . պու Զատիկ կիւնլէրի , ֆուգարալարն իմտատընա էէթիլմէք իւղիւ , ինսանիյէթ վէ մէզհէպ ասարըն . տէն թէլլիգ օլունարագ , սէքիլնէֆէր զէվաթը խայր . իսահանըն , էլտէն կէլէն սայ ու զայրէթի տիւրիլ իթ . մէմէլէրի , Բաթրիքիսանէմիզ թարաֆընտան , թարա . ֆը աճիղանէմիզէ թէպիլլ գըլընմըլ օլմալին , ճիւմ . լէյէ պիւր իպրէթի խայրէնիլլ , վէ թէլլիգաթը նա . սիհաթամիլլ օլմագ էմէլլիլ , մէմուանէն վէ միւթէ . շէքիւրէն նէլլ ու իւնընա միւսարաթ իտէրիլ :

“ Տնտեսական յոդոգընն խայրիսահ աղալէրին . տէն , Միւրտիլ Աղա Միքրոեան , Յովհաննէս Աղա թօգաթլէան , Յովսէփ Աղա Գագմաճեան , Յով . սէփ աղա Չօպանեան , Յակոբճան Աղա Ճէվահիր . ճեան , խաչատուր Աղա Եղէկիլէան , էթմէքճի ֆի . լպպուս Աղա , վէ թիւթիւնճիւ Մարտիրոս Աղա , Սուրբ Զատիկ կիւնլէրի , պիւր մուհապպէթ , հէր նէ . վի սայ ու զայրէթտէ պի գուուուր պուլունարագ , մէհհաթէթէ շայան սէֆիլ ու ֆուգարանըն միգտարի . քիֆայէ գայըրմասընա պայիս օլմուլար տըր :

Հագըրաթէն միւմայիլլէյ հաղալէրին , պու հա . ըաքէաթը մէմուանէլէրի , մէզհէպ ու ինսանիյէթին շանընտան պոլլիւնմալին , ումուանէն թէլէքքիւր ու մէմուանիյէթէ սէզա սըր :

Ի Խ Թ Ա Ր Ա Թ

Պիւր այտան պէրու թապ ու թէրճիւմէսինէ տէ . վամ իյլէմէքտէ պուլունտուլլուլուլ թէպաիտ նամ . թրաթէտեա , իսթամբէղիւր օլարագ , կէրէք մէզիւր իանընտա եօգարու գաթտա նիւմէրօ ՉՏ , Արևելեան տպարանտա քէնտուր էանըմըլտա , վէ կէրէք Մէրճան չարընընտա քիթապճը Մարգարեան Յարութիւն աղանըն տիւքքէանընտա , պէհէրի օն ալթը զուրու . շա սաթըլմագտէ տիւր :

Քիթապը մէզպուր , Սրանսըլարըն էն մէլճուր շալրէրինտէն , Բատին նամ շալրին իւք տէֆա թէլէ . լիֆ իթտիկի պիւր թրաթէտեա օլուպ , կէրէք պուլն . տան տահա ալէա թրաթէտեալէրի վար իսէտէ , սըրա իլէ թէրճիւմէսինէ տէվամ իթմէք էմէլիւտէ պուլուն . տուղումուլլ իլլին , էվլէլա պուլուն թէրճիւմէսի թէ . նասիւպ օլունմուլ տուր : Թէպաիտ թրաթէտեա . սը , հէրէսին միւմէին մէրթէպէ անլայա պիլմէսի նի . յէթիլլ , Տէլմագըն լիսանընտան տահա ալթը սու . ըլթտէ , թէրճիւմէ օլունմուլ տուր :

Քիթապը մէզպուր օգունտուղու հալտէ , սէօյ . լէյէ քիմ իտուկիլնէ տիգգաթը թամմէ օլունարագ , օգունտուղու թագտիւրտէ , մաթլուպ օլունան թէ . լէզիւլիւն հուսուլ բէղիւր օլաճաղը իթիսալտէն պա . յիտ տէյիլ տիւր :